

Spoštovana učenka, spoštovani učenec!

»Ne vem, če se otroci po naših krajih še »pogovarjajo«. Mi smo se. Nobena še tako bučna igra nam ni dala toliko čiste, globoke, skrivnostno svete radosti, kakor tisto polglasno pogovarjanje v mraku.«

(Ivan Cankar: Moje življenje, IV)

Ob letošnjem kulturnem prazniku smo se odločili, da vsak izmed vas ob izvirni avtorski predstavi Kul kultura dobi gledališki list, v katerem so odlomki iz predstave ter osnovne informacije o tem, kdo vse je sodeloval v njej, da je lahko zaživela na šolskem odru. V njem najdeš tudi napotke primernege vedenja na gledališki predstavi. Gledališkega lista ne zavrzi, saj ga boš pri pouku še potreboval.

Želimo, da v predstavi uživaš in spoštuješ trud vrstnikov, ki so se nanjo pripravljali in vadili ter vložili vanjo veliko svojega časa, truda in talenta.

Naj bo 8. februar – Prešernov dan - praznik srčne kulture, veselja ter ponosa na slovenskega poeta in na slovensko kulturo nasploh.

Kul kultura

**Mentorici:
Draga Jeretina Anžin, prof. razrednega pouka in
Sabina Burkeljca, prof. slovenščine in univ. dipl. bibliotekarka**

Kul kultura

Gledališki list za predstavo Kul kultura
(praizvedba)

Premiera: 7. 2. 2018
Šolsko leto: 2017/2018

Šolsko predstavo Kul kultura posvečamo 100-letnici Levstikovega Martina Krpana (1917 - 2017), 100-letnici smrti pisatelja Ivana Cankarja (1918 - 2018) ter 500-letnici začetka protestantizma (1517 - 2017).

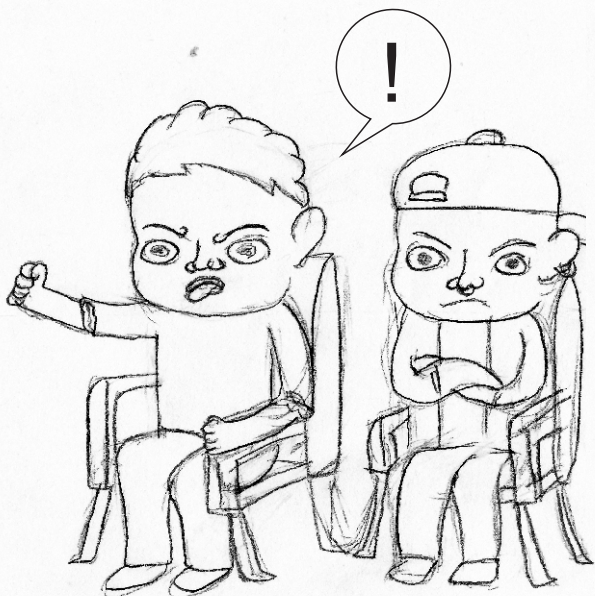
Slovarček gledaliških izrazov (iz SSKJ)

- Gledališki list:** periodično strokovno glasilo gledališča, ki je vsebinsko vezano zlasti na uprizarjana dela.
- Gledališki bonton:** olikano, lepo vedenje: ne segaj v besedo, to ni bonton! knjiga o bontonu; (gledališki bonton: lepo vedenje v gledališču).
- Scenarij:** dramsko besedilo z opisi dogajanja in dialogi za snemanje dramskih del in oddaj na filmski, magnetoskopski trak: napisati, popraviti scenarij; scenarij po znanem romanu/filmski scenarij.
- Režija:** umetniško oblikovanje izvedbe dramskega, filmskega dela, radijske, televizijske oddaje.
- Scena:** likovna oprema prizorišča v gledališču ali filmu: pripraviti sceno.
- Igralec:** kdor se ukvarja, navadno poklicno z gledališko dejavnostjo: biti, postati igralec; dober, slab, znamenit igralec/dramski, filmski, gledališki igralec; igralec v lutkovnem gledališču/odlični amaterski igralci.
- Predstava:** izvajanje, uprizarjanje odrskega dela pred občinstvom.
- Praizvedba:** prva izvedba, uprizoritev.
- Premiera:** prva predstava kakega gledališkega dela v sezoni.

Kul kultura

BONTON NA PREDSTAVI

Kul kultura

1. **Vstop v dvorano prireditve: vstopamo mirno, tiho, na svoj sedež se usedemo brez ropotanja in počakamo na začetek prireditve. Mobilnih telefonov in ostalih naprav med predstavo ne uporabljamo; prav tako vmes ne jemo in ne pijemo.**
2. **S sosedom ne klepetamo, se ne smejimo glasno, ne žvižgamo in ne motimo igralcev in publike s svojimi pripombami. Na predstavo se odzivamo umirjeno, lahko tudi s smehom, kadar nas del predstave nagovori k čustvenemu odzivu.**
3. **Če moramo med predstavo nujno na stranišče, to storimo tako, da nikogar ne motimo in zapustimo prostor v tišini.**
4. **Ko se igralci priklonijo, jim namenimo iskren aplavz, s katerim jih pospremimo z odra. Nikoli ne vstajamo in odhajamo iz dvorane pred nastopajočimi. Ob odhodu iz dvorane se vzdržimo glasnih komentarjev – spoštujemo vložen trud igralcev in vseh vpletenih v predstavo. Mirno se vrnemo v svoj razred.**

Za pokušino lahko prebereš nekaj odlomkov iz scenarija za predstavo Kul kultura.

Kul kultura

Jerneja: ... Krpan izbira in izbira, pa kar prime, vse v rokah zdrobi ... kuje in kuje, goni meh na vse kriplje ... gre na cesarski vrt in poseka mlado, košato lipo, iznad kamnite mize ...

Rok: Njegovo orjaško mesarico in debeli kij je priznani strokovnjak na Dunajskem tednu orožja opisal takole: «Prvinsko, v ostrih potezah izgotovljeno, brez umetelnega čičkanja. Štiri zvezdice od petih.»

Jerneja: Martin Krpan pak izvleče prvega in zadnjega in vse druge čez prag ... Skušali so jahači in konjarji ... pa kobilice nihče ne premakne z mesta ...

Tjaša: Po posnetkih, ki smo jih dobili v naše uredništvo, je kranjski mišičnjak dokazal, da z njim ni dobro češenj zobati. Njegova kobilica pa je postala zvezda dunajskih cesarskih hlevov.

Jerneja: To izreče, pa vzame počasi mesarico ter mu odseka glavo ...

Živa: Senzacionalno! Neverjetno! Krpanu je uspelo! Navdušena množica vriska in se zahvaljuje junaku! To je bil prizor, ki ga bodo naša televizija in vse komercialne in nacionalne televizije predvajale še dolgo potem, ko nas ne bo več. Z mano je gdč. Vajgl, ki je dogajanje spremljala iz prve vrste. Gdč. Vajgl, kako je bilo?

Neža: Neverjetno, strašno in napeto do konca. Prav kurjo polt dobivam! Krpanove besede mi še vedno zvenijo v ušesih.

Živa: Dobro. Dosti zafrkancije. Zdaj pa Povodni mož.

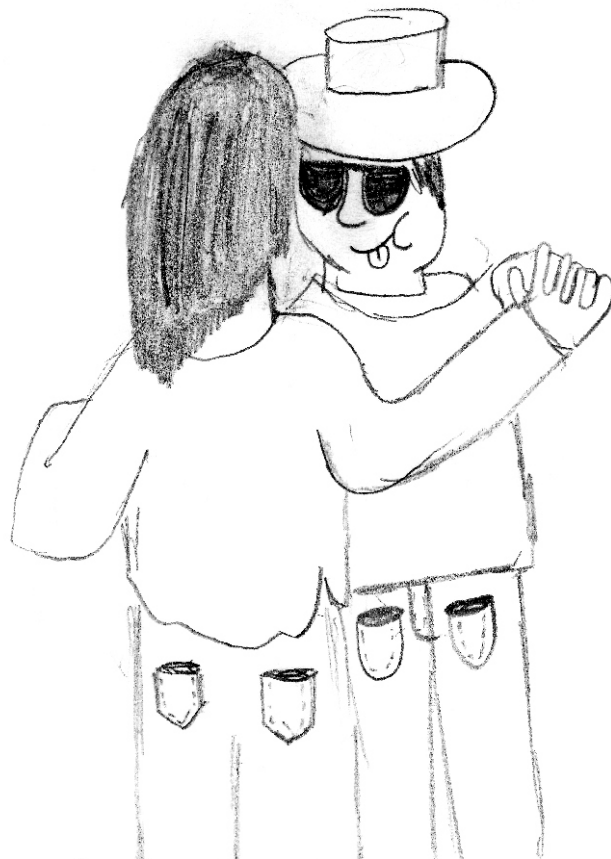
Tjaša: Tudi mi smo se lani učili Povodnega moža. Meni je Uršika zala ful kul.

Rok: Meni tudi. Še boljša je...

Neža: A lahko mal utihnete? Najprej poslušajta mene. (Recitira Prešernovo varianto.)

»Ne boj se, ti Urška, le hitro mi stopi,
ne boj se,« ji reče, »ne boj se gromenja,
ne boj se potokov ti burnih šumenja,
ne boj se vetrov mi prijaznih vršenja;
le urno, le urno obrni pete,
le urno, le urno, ker pozno je že!«

To reče, hitreje sta se zasukala,
in dalje in dalje od poda spustila,
na bregu Ljubljance se trikrat zavila,
plesaje v valove šumeče planila.
Vrtinec so vdeli čolnarji dereč,
al Urške videl nobeden ni več.«

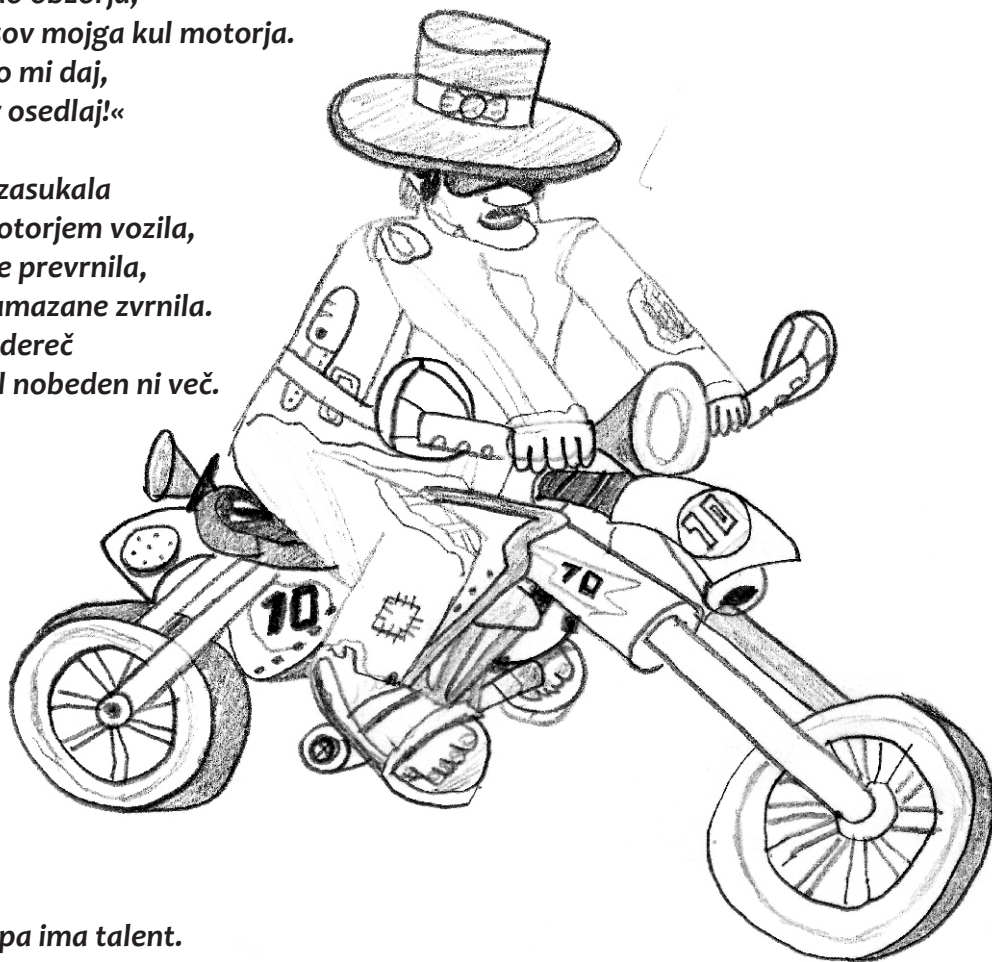
Kul kultura

Tjaša: Meni se zdi, da si recitirala OK. Samo malo več stika s poslušalci bi morala imeti. Pa malo manj leseno se drži. Če to popraviš, boš ziher dobila petko. Prejle sem ti hotela povedat, da sem našla v Kla kla klasiki eno posodobljeno varianto. Ne moreš verjet, napisal jo je sedmarček.

Rok: Jaz jo znam:

»Ne boj se, ti bejba, le hitro z menoj,
ne boj se!« jo frajer povleče s seboj.
»Ne boj se žurirat tja do obzorja,
ne boj se možatih glasov mojga kul motorja.
Le urno, le urno čelado mi daj,
le urno, le urno motor osedlaj!«

To reče, hitreje sta se zasukala
in dalje in dalje se z motorjem vozila,
na bregu Ljubljance se prevrnila,
prekopicaje v valove umazane zvrnila.
Vrtinec so vidli gasilci dereč
pankice Urške pa videl nobeden ni več.

Jerneja: Hudo! Ej, ta pa ima talent.

Rok: Glejte, to je s tele knjige. Saj Trkaja poznate, a ne? Ful ima hude repe na besedila naših najpomembnejših pesnikov. Evo, recimo tale. (Gre k radiu in ga prižge. Poslušajo, gibajo se ob glasbi ipd.)

Živa: (Resno bere.)

„Nekoč sem si zaželel črne kave. Ne vem, kako mi je prišlo na misel, zaželel sem si je. Morda zategadelj, ker sem vedel, da niti kruha ni doma, kaj šele kave ... “

Jerneja: Ej, stop! Kaj pa to zdej bereš?

Živa: Ja, kaj že!?! Halooo! Saj sem vam povedala, da moram nekaj narediti s Skodelico kave.

Rok: Skuhaš kavo, jo v termovki odneseš v šolo. Postrežeš v eni lepi šalčki prfoksi za slovo. Izi.

Živa: Kaj je s tabo? Govorim o CANKARJEVI Skodelici kave. Cankar je že sto let mrtev pa še vedno premlevamo o tej kavi. Sploh ne vem, kako naj vse skupaj predstavim.

(Nekaj časa vsi razmišljajo.)

Neža: Čakaj, imam idejo. Naš tamau pa njegov prijatelj sta zadnjič pela o neki kavi iz Youtuba. Čakaj, ju grem poklicat. Tevž ..., ja pa ti tamau tudi pridita noter. (Pokliče Tevža in Mateja, ki pritečeta na oder.)

Tevž: Kaj spet težiš, saj še nisem bil niti pol ure zunaj?

Neža: Takoj bosta šla nazaj. A zapojeta tisto o Skodelici kave, ki sta se jo zadnjič drla, da se nisem mogla učiti?

Matej: A tisto od Zrneca, pa Bizovičarja? Sori, jaz ne znam cele.

Neža: Potem pa samo to, kar znata.

Matej: OK, jaz bom Ivan. (Vsi si nalepijo brke.)

*Besedilo je delno napisano v pogovornem jeziku in slengu.

**"Vsak otrok je umetnik, težava je v tem,
kako ostati umetnik, ko odrasteš."**

Pablo Picasso

Kul kultura

Igralci:

Rok Ladič, 9. b

Živa Novak Žerak, 9. b

Jerneja Grošelj, 6. c

Tjaša Kovačič, 8. b

Neža Pogačar, 8. b

David Aljoša Pavlin, 8. b

Matej Zorc, 5. b

Tevž Kovačič, 5. b

Lea Kralj, 9. a

Staš Ortar, 9. c

OŠ Rodica, februar 2018

Kul kultura

Literatura:

1. **Igor Saksida, Rok Terkaj: Kla kla klasika. Ljubljana, Mladinska knjiga, 2017.**
2. **Boštjan Gorenc – Pižama: Slovenski klasiki 1. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2015.**
3. **Fran Levstik: Martin Krpan. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2010.**
4. **France Prešeren: Poezije. Ljubljana: Založništvo slovenske knjige, 1990.**
5. **Ivan Cankar: Izbrana mladinska beseda. Ljubljana, Mladinska knjiga, 1978.**
6. **Primož Trubar: Primož Trubar.doc. Ljubljana: Rokus Klett, 2008.**
7. **[www.fran.si/Slovar slovenskega knjižnega jezika](http://www.fran.si/Slovar_slovenskega_knjiznega_jezika) (pridobljeno 29. 1. 2018).**

Mentorstvo, ideje, scenarij, besedilo: Draga Jeretina Anžin, Sabina Burkeljca

Režija: Draga Jeretina Anžin, Sabina Burkeljca

Tehnična podpora: Janez Koncilija

Scena in oblikovanje gledališkega lista: Katarina Škofic

Ilustracije: Tilen Lapajne, Gaja Aplinc Jamšek, Jure Močnik, Andraž Močnik

Kul kultura